

שרה ואהרון דורון כחברהאורחים בכיתם
הוא קורא לי, התפקדת!

ומה עם שולמית אלזני?
מה איתה?
לפני שנבחרת לתפקיד שר
היא אמרה שאם את תחיי השרה
שמטפלת בענייני נשים - היא
תכריז שאין היא אשה.

אני לא יודעת מה התגדרה של אשה. אבל שולמית אלזני צריכה לזכור, שאני יומתי והבאתי בחקיקה את חוק ההגדרה ניות השוות. את לא יודעת איזה הישג זה היה. שלוש וחצי שנים, יותר מ-30 ישיבות - זהו אחד החוקים הקשים, שיצר תקדימים. הוא הובא בקריאה ראשונה בשלוש גיחות, ונאבקתי קשה, קשה מאוד, כשאחד מחברי הוועדה אמר לי: „הסתפקי בתיקון בתקנות כי מה שאת מבקשת חסר-תיקוה.“ ענית לו: מוצאי מליטא, ואנחנו אנשים עקשניים. וכי-כמאי החוק עבר בקריאה שנייה ושלישית. אף אחד לא ידע, אבל זו היתה מתנת יום-ההולדת שלי לעצמי כי באותו יום חל יום-הולדתי.

בן-אדם מופנם. ואין עיתונאי אחד שיכול לומר שאני אי-פעם ניסיתי לדחוף את עצמי.
איך, אם כך, השתלבת בי
קבלת הפרלמנטריות כשנבחרת לי
כנסת?
בכל זאת אני באה ממערכת דומה. באתי ממועצת העיר תל-אביב. כך שהמערכת לא היתה חדשה בשבילי. הכרתי חלק גדול מהנמשות הפועלות במערכת הפוליטית בכנסת. ובמקום לדחוף את עצמי פשוט השקעתי עבודה והתמדה. בחזרת העבודה אני פעילה מאוד.

אני, הנשים, התאכזבו ממך
מאוד כאשר הצבעת בעד התיקון
המגביל בחוקי-ההפלות. כעת, כאי
שר את מבקשת לקחת על עצמך
את ענייני הנשים בממשלה, קשה
מאוד לשכוח שהצבעת יחד עם
הרתיים, נגד הנשים.

לגופו של עניין, אם נדבר על הנושא פרופר, אז דירבתי עם חברי גינקולוגים. הם אמרו לי: „אל תדאגי את ההפלות ושצריך לבצע נבצע.“ וכן באמת קורה. את ההפלות שצריך לבצע - מבצעים. המחאה שלי היתה: מה אתם, הגברים, מתערבים בנושא ההפלה? הרי בכנסת יש 90% נברים, וגברים לא מבינים כלום בהפלה. הם לא מודעים לבעיה הנפשית ולסיכון הפיסי הכרוכים בהפלה. חשבתי שלא נכון שדברים כהם. ואמנם, בהצבעה הראשונה הצבעתי נגד.
על פי צו מצפונך.
כן. אבל אז בא ראש-הממשלה והפך את כל הנושא לעניין של איראון בממשלה. וכשאני שופטת את המטרות הגדולות של

דת יש חופש הצבעה, כל אחד נהג על פי השקפת עולמו.
כימי קמפ דייחודי הצבעתי בעד. אחר כך הייתי במישלחת העל-מיסלגית שנסה על לסנאט ולבית הלבן, אחרי מכירת מטוסי איוואקט לסודיה. כשנשאתי את דבריי, אמרתי שאני היחידה במישלחת שהצבעתי בעד ההסכמים. חברי המישלחת האחרים היו חיים הרצוג שהצביע נגד, רווליו והילל שהצביע נגד - שלושתם חברי מערך - ומהליכוד היו מישה ארנס ומשה רום. שהצביעו נגד ההסכמים. לא תיארתי לעצמי אז, שבתוך פרק זמן קצר יהפוך הרצוג לנשיא מדינת ישראל וארנס לשר הביטחון שלה.
אני מניחה שאת הצבעת
בעד מנחם אהן לתפקיד נשיא

ארבלי-אלמוזלינו לחצה על חברי הסי-עה שלה להצביע נגד. חברות-הכנסת של המערך אומנם לא הצביעו נגד, אבל לא היו באולם בעת ההצבעה.
גם שולמית אלזני?
גם שולמית אלזני, גם הייקה גרוסמן, תמר אשל, אורה נמיר - כולן. את יחד עת מה אמר לי יצחק רבין? הוא אמר: „איך אפשר להצביע נגד חוק כזה.“ והע-דיף לצאת מהאולם מאשר להצביע נגד. מכל מקום, החוק עבר. את יודעת למה? כי אני מדברת אומנם בשקט, אבל אני עיקבית ועקשנית.

מאשימים אותך כי כרי לך
קדם את הקריירה הפוליטית שלך
את מוכנה להצביע בניגוד למצ
פונך ולהתחנף לדתיים.

אני בימי חיי עוד לא התחנפתי לאיש, אני לא יודעת איך עושים את זה. וכשי אני חושבת שמהו אינו כשורה בהסכמים הקואליציוניים, אני אומרת זאת. ובקשר להתחנפות לדתיים - איזה מין דבר זה? יושב-ראש ועדת-העבודה, הרב פורוש, היה מתנגד חריף לחוק ההודמנות השווה, ולמרות זאת קיבלתי ממנו מלוא העזרה.

אבל לשולמית אלזני, ולי יש השקפות עולם שונות. מה לעשות.

גם בנרשא זכויות-האזרח
יש לכן השקפת-עולם שונה?

מגילת זכויות-האדם היא פרי יחמתו של פרופסור קלינגהופר, ואני כעיקרון ב-עד החוק, אבל אם החוק הזה יפגע בסט-סוס-קו - אז צביע נגדו.

למרות זאת מאמינה שה
חוק הוא טוב, שהוא נכון.

כן. יש אילוצים, אין מה לעשות. אני זוכרת את האנום של אברהם שפירא שאמר לפרס: „שימרון ידדי, הייתם חר-תמים על כל ההסכמים הקואליציוניים וגם יותר.“ יש הסכמים קואליציוניים, וצריך לכבדם.

אין דברים בעיניך העומ
דים מעד להסכם קואליציוני?

עוד לא עמדתי במצב שבו עמדו הדב-רים בצורה כזו. אין דבר בהסכם הקואלי-ציוני שאני לא יכולה לעמוד בו.

כיום אנחנו מגישים כבר שלושה מי-ש-טטים נגד ידעות אחרונות, הארץ ודבר, על שלא כיבדו את החוק ופירסמו מודעות שבתן לא ניתנה הודמנות שווה לנשים.
האם העובדה שאתן נשים
הנלהמות למען נשים אינה יוצרת
ביניכן - חברות-הכנסת מסיקות
שונות של חברת - איזה שהיא
קונפוזום, לפחות בענייני נשים?
אני קצת ארגיש כמו רכלנית, אבל בחודת-העבודה שטיפלה אז בחוק, היו חברות חייק גרוסמן ושושנה ארבלי-אלמוזלינו מהמעריך. חייקה תמכה בחוק, אם כי רצתה יותר. גם אני רציתי יותר, אבל הבנתי שזה לא אפשרי. שושנה ארב-לי-אלמוזלינו לחמה נגד החוק. ואני אדבר

דורון ומישפחתה ברחוב בלפור (1921)
אשתו של ביאליק היתה בחתונה שלי!

בלשון המעטה, אם אני אגיד לך שזה הגיע מצידה לטנים גבוהים.

ומצידך?

אני לא מרימה את הקול אף פעם!

מה היו הפיטוננים של אר
בלא-אלמוזלינו נגד החוק?

כל מה שאת רוצה. שאלתי אותה, למה לי לדבר.

אני מראיינת אותך.

הממשלה לעומת נושא ההפלה. אני מחלי-טה שאני בעד הממשלה, שזה יותר חשוב. אבל זה לא היה לי קל להתלית. שוח-חתי על זה עם פרופסור קלינגהופר. ש-אותו אני מעריצה ושהוא ליבראל אמיתי. הוא אמר לי: „הסכם צריך לכבד.“ כך חונקנו בצופים. יש הסכמים קואליציוניים שצריך לכבד. שוכנעתי. בתי דפנה הציע לי להצביע נגד ולהתספר. שקלתי את זה, וחשבתי שאני לא מקבלת את שיטת לין ופרץ. אני תמיד חושבת על מאיר וורע - שכהנין שאינו יכול להמשיך בדרך מסו-ימת. עזב.

מדוע אם כך לא עזבת, כמו
זורע?

מכיוון שראיתי לנגד עיני את המטרה הגדולה של הממשלה, והחלטתי להצביע בעד התיקון בחוקי-ההפלות באי-רצון.
נגד מצפונך?

תראי, אני לא חסידה של הפלות. אני מאמינה בתיכונן המישפחה. אני רואה לנגד עיני את סכנת העקרות למרבית ה-נשים. ובכלל, בחוק נותרו ארבעה סעיפים המאפשרים הפלה - לנערה מתחת לגיל 18, לאשה מעל גיל 40, לאשה לא נשואה ובמיקרה של עליו-ערייות. זהו אחד החור-קים היותר ליבראליים בעולם.

את מרגישה כנציגת הנ
שים בכנסת?

גם, אבל לא רק. עובדה שבליכוד יש רק שתי נשים, ואני יושבת-ראש סיעה. אבל כשבאתי לכנסת נטלתי על עצמי ל-טפל בנושאי הנשים, כי אמרתי לעצמי: אם אני לא אטפל, אף אחד לא יטפל.

מה דעתי על סיגלית פריאל? אין תגובה

המדינה. האם גם הצבעתך זו נכ-עה מתוך משמעת קואליציונית? אני הייתי בהתייעצות במשרד ראשי הממשלה. כשבגין טילפן וביקש אותו להסכים להיות מועמד. אחר כך טילפנתי לכל חבריי וביקשתי את הסכמתם ל-בחירה.

אני מאוכזבת מהרמה המוסרית של חבריי. מקובל עליי שיגידו מראש שהם מתנגדים למועמד זה או אחר, אבל שיגידו כך, ואחרי-כך, בהצבעה חשאית. יצביעו אחרת?

אודי הם עשו זאת מפני
שהם פוחדים מבגין - הוא מפני
הזהיר שהוא לוקח את כל עניין
ההצבעה באופן אישי.

סליחה, לפני שסגן האלקן פנו לכל מר-כיבי הקואליציה הועלו הרבה שמות. שמפאת כבודם של האנשים אני לא אד-כיר אותם. יכלו להתנגד לאלון, יכלו להציע מישהו טוב יותר.

את חושבת שחרצוג לא
יהיה נשיא טוב?

הרצוג יהיה נשיא טוב. הדבר היחידי שיש לי נגדו זה שהוא במערך.

איך קרה שהמיסלגה חזר
ברליט מצדדת בבחירתו של נשיא
דתי וירא-שמים, איך זה מסתדר
עם השקפת-עולמם של ליברלים?

אני לא נגד דת, אני נגד כפייה דתית. אני נגד זה שייאלצו מישהו לחיות נגד הכרתו. זהו הליבראליזם.

חברות-הכנסת מהאופוזיציה
בירכו אותך כשנבחרת כשרה?

עם אורה נמיר יש לי ידידות אישית עמוקה מאוד. אנחנו נוסעות בכל יום שני לכנסת במכונית שלה, וביחד אנחנו פותחות את הכנסת. ההיכרות שלי עם אורה היא עוד מ-1967. כשהיא היתה (המשך בעמוד 68)

הצבעת נגד?
הצבעת עי „מיהו יהודי“

מפני שראש-הממשלה בניגוד למה שאי-נשים חושבים, הוא ליבראל גדול, ובהס-כם הקואליציוני כתוב, שראש-הממשלה ישתדל לשכנע את סיעת הליכוד - אני חוזרת. ישתדל. לכן הרשיתי לעצמי להצי-ביע נגד.

אצלנו בליבראליזם, יש מסורת שבענייני